

UCHWAŁA Nr XXV/127/16

RADY GMINY GRABÓW

z dnia 27 kwietnia 2016 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 332, zmiany: z 2014 r. poz. 1188, z 2015 r. poz. 1045, poz. 1199, poz. 1830) **Rada Gminy Grabów uchwala, co następuje:**

§1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 w Gminie Grabów stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grabów.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr inż. Michał Sobiński

Załącznik

do uchwały Nr XXV/ 127/16

Rady Gminy w Grabowie

z dnia 27 kwietnia 2016r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016 – 2018 W GMINIE GRABÓW

Grabów, 27 kwietnia 2016 r.

SPIS TREŚCI

- I. WSTĘP**
- II. PODSTAWA PRAWNA**
- III. OCENA SYTUACJI(ANALIZA PROBLEMU)**
- IV. CELE PROGRAMU**
- V. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU**
- VI. REALIZATORZY I ADRESACI PROGRAMU**
- VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA**
- VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU**

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań, mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Pierwszy Program Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 w Gminie Grabów został przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/196/2013 Rady Gminy Grabów z dnia 19 listopada 2013 roku. Był odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Preambuła ww. ustawy wskazuje, iż wszystkie zadania z niej wynikające mają na celu dobro dziecka. Jak czytamy, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej została uchwalona: „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Rodzina jest grupą, środowiskiem i instytucją społeczną, której ważność, miejsce i rola we współczesnym społeczeństwie są niezwykle istotne. Jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Rodzina jako jedyna grupa społeczna stwarza jednostce niepowtarzalne warunki rozwoju biologicznego, społecznego i kulturalnego. Przez rodzinę dokonuje się proces scalania młodego pokolenia ze społeczeństwem, narodem i państwem.

Rodzina jako podstawowe i najważniejsze środowisko wychowawcze dziecka powinna odgrywać główną rolę w jego prawidłowym rozwoju. Jednak często tak nie jest. W przypadku niezapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, dziecko jest umieszczone w pieczy zastępczej. Przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie. Podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGRAMU

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.) na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek udzielenia wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

Działania samorządu gminnego określa art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który stanowi, iż do zadań własnych gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
 - d) finansowanie:
 - e) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - f) kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
 - e) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
 - f) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3,
 - g) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1.

III. OCENA SYTUACJI (ANALIZA PROBLEMU)

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych występujących w Gminie Grabów ze szczególnym uwzględnieniem problemu niewydolności rodzin skutkującej zabraniem dziecka z rodziny naturalnej i umieszczeniem go w pieczy zastępczej.

Gmina Grabów jest gminą wiejską, liczącą 6159 mieszkańców (dane z Urzędu Gminy na dzień 31 grudnia 2015r.). Mieszkańcy Gminy znajdują zatrudnienie głównie w rolnictwie oraz małych i średnich przedsiębiorstwach i firmach. Na dzień 31 grudnia 2015 roku według danych PUP w Łęczycy, liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łęczycy z Gminy Grabów wynosiła 259, w tym 116 kobiet.

Większość zadań zakresu polityki społecznej na szczeblu gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie wynika, że w 2013 roku ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 228 rodzin, w 2014 roku 231 rodzin, w 2015 roku 204 rodziny. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ww. latach 2013- 2015 przedstawiała się odpowiednio w 2013 roku – 695 osób w 2014 - 705 osób , w 2015 - 625 osoby .

Główne powody udzielania wsparcia osobom i rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie w latach 2013, 2014 , 2015 zawiera tabela nr 1.

Tabela Nr 1 Główne powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej

	2013r.	2014r.	2015r.
Liczba rodzin objętych pomocą	228	231	204
W tym z powodu:			
bezrobocia	133	131	115
wielodzietności	30	32	38
niepełnosprawności	76	82	74
długotrwałej i ciężkiej choroby	99	116	104
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	14	14	18
W tym :			
- rodziny niepełne	14	13	18
- rodziny wielodzietne	0	1	1
przemocy	0	0	0
alkoholizmu	11	16	18

Źródło: dane GOPS w Grabowie

Tabela Nr 2 zawiera dane na temat struktury rodzin z dziećmi korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie w latach 2013 – 2014.

Tabela Nr 2 Struktura liczebności rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej

Lp.	Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin		
		2013r.	2014r.	2015
1.	Rodziny z dziećmi ogółem	104	101	93
2.	O liczbie dzieci:			
	1	40	44	37
3.	2	33	25	23
4.	3	20	22	24

5.	4	5	4	6
6.	5	4	5	1
7.	6	2	1	2
	7 i więcej	0	0	0

Źródło: dane GOPS w Grabowie

Kolejnym zagadnieniem wymagającym przeanalizowania przy opracowaniu ww. programu jest wsparcie rodzin dysfunkcyjnych przez kuratorów sądowych. Z informacji uzyskanych od Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Łęczycy wynika, iż nie jest możliwe wygenerowanie z systemu elektronicznego KURATOR liczby rodzin wyłącznie z terenu Gminy Grabów, które miały ograniczoną władzę rodzicielską. Dane na temat liczby rodzin co do których została ograniczona władza rodzicielska z terenu działania Sądu Rejonowego w Łęczycy, czyli w 8 gminach powiatu łęczyckiego, 3 powiatu kutnowskiego oraz w mieście Łęczycy zawiera tabela nr 3.

Tabela Nr 3 Rodziny z terenu działania Sądu Rejonowego w Łęczycy, w których przynajmniej jedno z rodziców ma ograniczoną władzę rodzicielską

	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba rodzin, w których przynajmniej jedno z rodziców postanowieniem sądu ma ograniczoną władzę rodzicielską	162	165	164

Źródło: dane ZKSS w Łęczycy

W sytuacji, gdy rodzice zostają pozbawieni praw rodzicielskich lub prawa zostają im ograniczone, nadzór kuratora nie przynosi wymaganych efektów, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną. Do opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędne są dane na temat dzieci z Gminy Grabów pozostających w poszczególnych formach pieczy zastępczej. Powyższe dane przedstawiono w tabeli nr 4.

Tabela Nr 4 Dzieci z Gminy Grabów przebywające w pieczy zastępczej

	2012r.	2013r.	2014r.	2015
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	-	16	14	14
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	-	10	9	9
W tym:				
- w rodzinach zastępczych spokrewnionych	-	8	7	7
- w rodzinach zastępczych zawodowych	-	-	-	-
- w rodzinach zastępczych niezawodowych	-	2	2	2
Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	-	6	5	5

Źródło: dane PCPR w Łęczycy

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina współfinansuje koszty pobytu dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym po 2011 roku. Wydatki Gminy Grabów w tym zakresie obrazuje tabela nr 5.

Tabela Nr 5 Koszty Gminy Grabów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.
Wydatki ponoszone w ramach współfinansowania kosztów pobytu dzieci z Gminy Grabów w pieczy zastępczej			32.523,16	74.484,35

Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska oraz aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, rodzinie zostaje przydzielony asystent rodziny. W Gminie Grabów od 2015 roku zatrudniony jest asystent rodziny. W 2015 roku współpracował on z 6 rodzinami, które miały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Nie jest możliwe wspieranie rodziny bez jej zgody. W sytuacji stwierdzenia, że dana rodzina przeżywa trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczych i odmawia udzielania jej wsparcia, konieczne jest zawiadomienie sądu opiekuńczego, który podejmie dalsze rozstrzygnięcia, mając na względzie dobro dziecka. Podobnie postępuje się w sytuacji, gdy rodzina wyrazi zgodę na udzielenie jej wsparcia jednakże nie będzie brała aktywnego udziału w tym procesie, zachowując bierność i oczekując, iż udzielone jej wsparcie nie będzie od niej wymagało żadnego zaangażowania.

IV. CELE PROGRAMU

Wspieranie rodziny biologicznej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu utrzymania dziecka w jego naturalnym środowisku, a więc w rodzinie, bądź jego powrót do rodziny jest celem priorytetowym Programu.

Program zakłada wzmocnienie działań profilaktycznych z rodziną i jej środowiskiem na rzecz pozostawienia w niej dziecka. Uwzględnia uwarunkowania Gminy Grabów i rozwiązania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe:

- 1) wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych celem przywrócenia ich prawidłowego funkcjonowania.
- 2) podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.
- 3) koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie dysfunkcyjnej.

V. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada między innymi działania interdyscyplinarne w zakresie wsparcia rodziny, promowanie modelu funkcjonowania rodziny biologicznej, oraz edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Cel 1: Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych celem przywrócenia ich prawidłowego funkcjonowania.

Lp.	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźnik ewaluacji
1.	Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami przez pracowników socjalnych	2016 - 2018	GOPS w Grabowie	Liczba osób objętych pracą socjalną
2.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w formie posiłku dla dzieci w szkole i przedszkolu) rodzinom zagrożonym kryzysem, bezradnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego i przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	2016 - 2018	GOPS w Grabowie	Liczba rodzin objętych pomocą
3.	Działania zaradcze oraz interwencyjne w przypadkach gdzie zagrożone jest bezpieczeństwo rodziny a w szczególności dzieci	2016 - 2018	GOPS w Grabowie, Szkoły, Policja, Zespół interdyscyplinarny, ZKSS, Służba zdrowia	Liczba rodzin wspomaganych pracą asystenta rodziny, Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego
4.	Zapewnienie rodzinom w zależności od zdiagnozowanych potrzeb pomocy asystenta rodziny	2016 - 2018	GOPS w Grabowie, Sąd	Liczba rodzin wspomaganych pracą asystenta rodziny

5.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy	2016 -2018	GOPS w Grabowie	Liczba monitorowanych rodzin
6.	Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	2016 - 2018	GOPS w Grabowie	Liczba umieszczonych dzieci
7.	Ustanowienie i finansowanie rodzin wspierających (w razie potrzeb)	2016 - 2018	GOPS w Grabowie	Liczba rodzin wspierających
8.	Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających i asystenta rodziny (w razie potrzeb)	2016 - 2018	GOPS w Grabowie	Liczba szkoleń
9.	Zapewnienie rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa	2016 - 2018	PCPR w Grabowie, GOPS w Grabowie, Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Łęczycy	Liczba osób objętych poradnictwem
10.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, organizowanie pomocy wolontariackiej w celu pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej	2016 - 2018	Szkoły, GOPS w Grabowie	Liczba rodzin objętych pomocą

Cel 2: Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.

Lp.	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Organizacja spotkań, warsztatów mających na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziny, wzmacnianie jej roli i funkcji. Pedagogizacja rodziców podczas spotkań	2016 -2018	Szkoły	Liczba zorganizowanych spotkań, pikników rodzinnych

	grupowych (zebrania szkolne) i indywidualnych oraz poprzez treści zamieszczane na stronach internetowych szkół. Organizowanie pikników rodzinnych promujących wartości rodziny jako podstawowe komórki życia społecznego.			
2.	Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeciwdziałania alkoholizmowi oraz innym uzależnieniom	2016 - 2018	Szkoły, Urząd Gminy w Grabowie, GKRPA w Grabowie	Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych

Cel 3: Koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie dysfunkcyjnej.

Lp.	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Współpraca z instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz rodziny	2016-2018	GOPS w Grabowie, Szkoły, Policja, GKRPA w Grabowie, Sąd Rejonowy w Łęczycy, ZKSS w Łęczycy, Zespół Interdyscyplinarny, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe. Punkt konsultacyjny	Liczba spotkań, przekazanych informacji
2.	Stała współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie jako jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej	2016 - 2018	GOPS w Grabowie	Liczba spotkań, wymienionych informacji

VI. REALIZATORZY I ADRESACI PROGRAMU

- I. Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie przy współpracy z:
- 1) Placówkami oświatowymi w szczególności z terenu Gminy Grabów,
 - 2) Urzędem Gminy w Grabowie,
 - 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie,
 - 4) Zespołem Interdyscyplinarnym Gminy Grabów,
 - 5) Sądem Rejonowym w Łęczycy,
 - 6) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Łęczycy,
 - 7) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy,
 - 8) Powiatową Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Łęczycy,
 - 9) Placówkami służby zdrowia,
 - 10) Komendą Powiatową Policji w Łęczycy.
- 11) Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie.
- 12) Adresatami Programu są rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Programu odbywać się będzie ze środków:

- 1) budżetu Gminy Grabów,
- 2) dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- 3) dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- 4) programów rządowych z zakresu wspierania rodziny.

Środki finansowe na realizację poszczególnych zadań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych działań w ramach Programu. Analizowany będzie faktyczny rozwój i przebieg działań. Ocenie będzie podlegać zgodność działań z założonymi celami Programu i osiągniętymi celami. Ustalone efekty ujęte zostaną w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny składanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie Wójtowi Gminy Grabów w terminie do końca lutego każdego roku.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr inż. Michał Sobiński